

PAROCHIE PAX CHRISTI

PASTORAAL BELEIDSPLAN 2023 – 2026

Om te worden als God: Ik ben er

*Tekening op de voorkant van het beleidsplan is van de kunstschilder Marc Chagall
Mozes en de brandende braamstruik, Exodus 3,14*

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	blz. 4
2.	Terug naar de kern	blz. 6
2.1	Er zijn – Gods uitnodiging	blz. 6
2.2	Er zijn – ons antwoord	blz. 6
2.3	Lichaam van Christus – menswording en gemeenschapsvorming	blz. 7
3.	Speerpunten van onze gelovige aanwezigheid in de gemeenschap	blz. 8
3.1	Diaconie	blz. 8
3.2	Leren	blz. 10
3.2.1	Leren over Gods ‘er zijn’ in relatie tot ons	blz. 10
3.2.1.1	Gods ‘er zijn’ in sacramenten	blz. 10
3.2.1.2	Gods ‘er zijn’ in de Bijbel en de traditie	blz. 12
3.2.2	Leren over ons ‘er zijn’ in relatie tot God en elkaar	blz. 13
3.2.3	Leerhuis	blz. 14
3.3	Vieren	blz. 15
4.	Op de synodale weg om te worden als God: Ik ben er.	Blz. 17
	Bijlage	Blz. 19

Om te worden als God: Ik ben er

1. Inleiding

De tijd en wereld waarin wij leven, anno 2022, is turbulent. Er is veel onrust in de wereld. We worden er op allerlei manieren mee geconfronteerd dat ons leven niet vanzelfsprekend en maakbaar is. Steeds meer mensen lopen stuk op het neoliberale gebod van meer en beter. Aan het individualisme wordt gerammeld nu voor veel mensen de bestaanszekerheid onder druk staat.

Als land, als wereld, als planeet worden we geconfronteerd met oorlogen, ziekte, klimaatverandering, en het opstaan van onderdrukte minderheden. De roep om verandering van de fundamentele systemen waarmee onze samenleving is ingericht, wordt steeds luider gehoord. Dat wat soms al decennia bekend was als onrechtvaardig en/of onhoudbaar staat nu als onafwendbaar voor ons gezicht. Veel mensen zijn in hun bestaan bedreigd, zijn op de vlucht, leven in armoede of zien geen toekomst voor hun bedrijf.

Ook de ontwikkelingen in de Westerse kerken geven onrust. Inmiddels blijkt een minderheid van de Nederlanders gelovig en ook wij als Rooms-Katholieke parochie ervaren de gevolgen van een krimpende kerk.¹

Op alle vlak blijkt dat we niet meer terug kunnen naar ‘de vleespotten van Egypte’ (Exodus 16,3), hoewel het verlangen ernaar sterk kan zijn. In stilte of juist schreeuwend luid leeft er veel ongenoegen. Velen twijfelen aan de zin en betekenis van hun bestaan, de psychische nood bij mensen van alle generaties is groot en niet zelden wordt frustratie en onmacht afgereageerd in het publieke domein en op sociale media. Wat mogen we nog hopen, wat en wie kunnen we nog geloven, wie mogen we nog vertrouwen? Het lijkt erop dat we ons in de woestijn bevinden, zonder te weten waar en hoe het beloofde land zal zijn waarnaar we zelfs nauwelijks hopen op weg te zijn (vgl. Exodus).

In deze omstandigheden staan we er als Parochie Pax Christi voor een nieuw beleidsplan te schrijven voor 2023-2026. Als pastoresteam van de Parochie Pax Christi herkennen wij de neiging om in oplossingen te denken. Wat kunnen we *nu* doen om het tij te keren? We realiseren ons echter dat dat geen kant en klare oplossingen zijn.

Belangrijker is het om ons oor te luister te leggen. Bij inspirerende mensen als een James Mallon, die wereldwijd zijn ideeën over een missionaire kerk deelt.² Bij een Tomáš Halík³, de Tsjechische theoloog, filosoof en priester die scherpe analyses van geloven in onze tijd maakt. Dat doet de Nederlandse theoloog Erik Borgman⁴ ook. En we leggen ons oor te luister bij ‘gewone gelovigen’ uit onze parochie, uit ons land, en uit de wereldkerk, ook als reactie op de

¹ Vergelijk onderzoek van het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd op 22 december 2022, zie: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/51/bijna-6-op-de-10-nederlanders-behoren-niet-tot-religieuze-groep>

² James Mallon, *Als God renoveert. De parochie van onderhoud naar bloei*, Baarn, 2019. Een delegatie van onze parochie heeft in maart 2022 de conferentie ‘De missionaire parochie’ bijgewoond waar pastor Mallon de hoofdgast was.

³ Tomáš Halík, *Omdat God ernaar verlangt mens te zijn. Overwegingen bij Kerstmis en Pasen*, Utrecht, 2022

⁴ Zie bijv. Erik Borgman, *Waarop wachten wij nog? Drie urgente taken die de Nederlandse Kerk nu kan oppakken*, in Katholiek Nieuwsblad nr. 45, 2022; een essay geschreven naar aanleiding van het Ad Liminabezoek van de Nederlandse bisschoppen november 2022.

oproep van paus Franciscus om ons aan te sluiten op de synodale weg ter voorbereiding van de Algemene Synode die in 2023 gehouden zal worden in Rome⁵. Nadrukkelijk hebben katholieke vrouwen daarbij het woord genomen, ook uit onze eigen parochie, zoals terug te lezen is in het rapport *Zij heeft een verhaal*⁶.

Wij voelen ons geïnspireerd om niet meteen de vlucht naar voren te maken, maar eerder een pas op de plaats. De vitaliteitstoets die het bisdom Rotterdam heeft aangereikt is één middel daartoe; in de nabije maanden zullen we deze invullen. Maar meer nog dan een pas op de plaats in praktische, organisatorische en zakelijke zin gaat het erom die in *spirituele* zin te maken. Om eerlijk onder ogen te zien wat er *nu* is en te luisteren naar de Stille Stem – die van de Heilige Geest – die ons uitnodigt te gaan voelen en herkennen wat er in onszelf, in onze leefomgeving, in onze wereld en in onze kerk gebeurt. Om naar binnen te keren – niet als navelstaarderij, maar om terug te gaan naar de *kern*. In onszelf, in onze geloofsgemeenschap, in onze samenleving.

Die kern vinden wij als gelovigen in *God*. De God die de Israëlieten uit het land leidde waar weliswaar te eten was, maar ook onvrijheid. Deze God beloofde een toekomst in vrijheid en overvloed. De weg er naartoe ging alleen wel door de woestijn, de plaats om vertrouwde zekerheden los te laten en te kijken naar dieperliggende verbanden. De plaats en de tijd waarin zoekend en tastend nieuwe verbanden gesmeed worden – en bestaande versterkt. Het verband tussen mensen onderling en het verband tussen mensen en God.

God zelf nodigt ons uit om dóór de woestijn te gaan, op weg naar het beloofde land, *om te worden als God zelf*. In dat geloof hopen wij als Parochie Pax Christi de komende jaren samen op weg te gaan.

⁵ Het verslag van het synodale proces in onze parochie is gedeeld met het bisdom Rotterdam. Het bisdom is tot een verslag gekomen (<https://www.bisdomrotterdam.nl/documents/saved/hfe30bdf575c375effb41af1cad38ae4a.pdf>) dat heeft bijgedragen aan het synodale verslag van de Nederlandse Kerkprovincie (zie: <https://www.rkkerk.nl/wp-content/uploads/2022/08/220815-Synodaal-proces-in-Nederland-nationale-synthese-DEF.pdf>).

⁶ Dat is op te vragen via de site van het Netwerk van Katholieke Vrouwen, zie (<https://www.unkv.online/synode>).

2. Terug naar de kern

2.1 Er zijn – Gods uitnodiging

‘Er zijn’ – in mensen, voor mensen, met mensen en door mensen heen, zo is God. Dat is althans wat christenen geloven. Waar wij op vertrouwen. Het verhaal van Exodus begint met de geheimvolle ontmoeting tussen God en Mozes bij de brandende braamstruik. Als Mozes vraagt met wie hij van doen heeft, stelt God zich aan Mozes voor: “‘Ik ben er’, dat is Mijn Naam.” (Exodus 3,14) Tijdens de uittocht uit Egypte en de tocht door de woestijn blijkt dat Gods zijn een aanwezig-zijn is. Betrokken op de wereld, betrokken op het concrete leven van ons, mensen. In solidaire liefde. Gods zijn is in-relatie-zijn. God nodigt uit, daagt uit, bemoedigt, bekrachtigt, wijst terecht, vergeeft, doet ons soms versteld staan, verbijsterd raken. God spreekt ons aan, raakt ons aan, roept ons bij onze naam. En wij ... wij mogen antwoord geven. Met ons leven. Door op onze unieke manier óók te worden ‘ik ben er’.

‘Er zijn’. Als mens. Voor onszelf, voor elkaar en voor God. Dat is waar het in ons geloof over gaat. Jezus, die wij de Christus noemen, is ons als een nieuwe Mozes op die weg voorgegaan. Hij heeft bij uitstek Gods Naam geleefd. Hij heeft in turbulente tijden geleefd, net zoals wij nu doen. Oorlog en bezetting, corruptie, armoede, uitsluiting en uitbuiting zijn zomaar een paar thema’s die toen in de wereld speelden – zoals nu ook. Juist in die voor veel mensen en ook voor Hemzelf onveilige, bedreigende omstandigheden heeft Hij Gods Naam hoofd, hart en handen gegeven. Een menselijk lichaam. Een lichaam dat zelfs de dood heeft doorstaan. In de mens Jezus is het goddelijke er-zijn in volheid tot leven gekomen. Hij zelf is Gods uitnodiging aan mensen om te worden zoals Hij: een mens in wie God in de wereld komt.

2.2 Er zijn – ons antwoord

Op deze uitnodiging verlangen wij, parochianen en pastores van de Pax Christi, in te gaan. Op die roep van God proberen wij te antwoorden. Door er te zijn, zoals Christus met *ons* is (Mattheüs 28,20). Door er te zijn – in liefde – met heel ons hart, met heel onze ziel en met heel ons verstand. Voor God. Voor anderen. Voor onszelf (Mattheüs 22, 37-39). Om zo te worden wie wij in oorsprong en belofte zijn: deze unieke mens, geliefd door God en omziend naar de ander en naar al het leven in Gods Schepping. Om zo te bouwen aan het ene Lichaam van Christus in deze wereld waarin alles in allen zal zijn (1 Korintiërs 12, 27; Kolossenzen 3,11).

Natuurlijk lukt dat heel vaak niet. We schieten als mensen steeds weer te kort, ook in onze parochiegemeenschap. Waar we dat merken, proberen we dat te herstellen. Waar we dat niet zien, hopen we dat een ander ons opmerkzaam maakt. Ook dat is ‘er zijn’ voor elkaar. Ook dat is geloofsgemeenschap zijn. Leren om ons menselijk leven te leven naar Gods verlangen, is een oefening die ons hele leven duurt. Gods liefde, mildheid en vergevingsgezindheid, Gods trouw en bemoediging mogen ons steeds weer het vertrouwen geven om opnieuw te proberen, bij te leren en ons verder te ontwikkelen.

2.3 Lichaam van Christus – menswording en gemeenschapsvorming

Lichaam van Christus mogen we worden. Als mens en als gemeenschap. Daartoe laten wij ons inspireren door Gods Woord dat Lichaam is geworden in Jezus de Christus. Hoe, dat is en blijft een mysterie, een geheim; nooit zullen we het helemaal kennen. Maar in Gods Geest mogen we toch in dat geheim delen. We mogen het beleven in onze dienst aan de mens en aan de Schepping. We mogen er ook over leren door ons te verdiepen in inzichten over menswording en gemeenschapsvorming uit de Schrift en de Traditie, en van mensen uit onze tijd. En niet op de laatste plaats mogen we het overwegen in meditatie, gebed en lezing van de Schrift en vieren in de Eucharistie.

Voor de komende jaren willen wij als Parochie Pax Christi dit *geheim van menswording en gemeenschapsvorming* centraal stellen. Anders gezegd: wij willen terug naar de kern, door ons te bezinnen op de vraag hoe God zich aan ons laat kennen in onze concrete levens, in onze concrete gemeenschap. Hoe mogen wij Gods Naam 'Ik ben er' ervaren in ons leven? En hoe mogen en kunnen wij als mens en als gemeenschap op onze unieke manier antwoorden op Gods uitnodiging er te zijn? Door deze mystagogisch te noemen bezinning en onze pogingen om ons antwoord te leven hopen we meer Lichaam van Christus te worden. We doen dit vanuit de hoop dat ons geloven en vertrouwen op deze manier de verbanden tussen mensen onderling en tussen mensen en God versterken en verdiepen en dat wij zo bijdragen aan een solidaire samenleving. De inwijding in het Geheim van Gods menswording en gemeenschapsvorming (*mystagogie* genoemd) mag zo met Gods genade een *missionaire* uitwerking krijgen.

Concreet betekent dit dat wij op de verschillende pastorale taakvelden de volgende beleidskeuzes voorstaan. We geven ons daarbij rekenschap van

- de beperkte beschikbaarheid en talenten van de vrijwillige en beroepsmatige krachten in onze gemeenschap en
- de begrensde praktische en financiële mogelijkheden die in onze parochie tot onze beschikking staan.

Tegelijkertijd zullen we onze inzet leveren in het geloof dat uiteindelijk niets van óns afhangt, maar alles van de genade van God.

3. *Speerpunten van onze gelovige aanwezigheid in de gemeenschap*

3.1 Diaconie ⁷

‘Ik ben er’ – voor mensen en met mensen. Dat is in het kort waar het om gaat in diaconie. ‘Omzien naar elkaar’, zo zou je het ook kunnen omschrijven. Ruimte bieden waarin we bij God en elkaar op verhaal mogen komen en mogen ervaren geliefd, gewenst en waardevol te zijn. Dat gebeurt in een houding van barmhartigheid, compassie en mededogen. In dienstbaarheid en solidariteit. In het besef dat wie wij dienen niet de hulpeloze is die geholpen moet worden, maar onze naaste in wie we Christus kunnen ontmoeten (Mattheüs 25, 34-46). De ontmoeting met deze naaste kan ook ons veranderen. Diaconale ontmoeting is altijd een wederkerige ontmoeting: het geheim van Gods ‘er zijn’ gebeurt aan alle betrokkenen in de ontmoeting. Wij allemaal worden er meer mens door en worden er meer tot gemeenschap door gevormd. Het omzien naar elkaar en de wereld om ons heen vraagt ook om zorg voor onze aarde. In onze persoonlijke leefwereld, plaatselijke gemeenschappen als ook in werelddiaconaat zoeken wij op een herkenbare, passende, solidaire en inspirerende wijze Gods betrokkenheid op mensen hart, hoofd en handen te geven. Dit betekent dat we niet alleen in praktische en emotionele zin er willen zijn voor anderen. We willen elkaar ook uitnodigen en stimuleren om onze sociale inzet bewuster als gelovige te ervaren. Dat betekent dat we willen leren om vrijmoediger te delen over de gelovige inspiratie om er voor mensen te zijn. Dat betekent ook dat we het omzien naar elkaar willen aangrijpen als ingang om ons geloof te verdiepen. Daar zal in catechese mogelijkheden voor aangeboden worden.

Er gebeurt in de parochie Pax Christi veel aan diaconie. In de komende tijd zijn er een aantal aandachtspunten.

Aanwezigheid

Er zijn veel parochianen die zich op de een of andere manier inzetten voor mensen binnen en buiten onze gemeenschap geïnspireerd door hun geloof en in verbondenheid met de parochie. In de veelheid van wat aandacht vraagt van het pastoraal team, raken zij wel eens uit beeld. Het voornemen is om meer belangstelling te tonen en ‘gewoon’ aanwezig te zijn bij allerhande activiteiten.

Praten èn doen

Praters zijn geen doeners, wordt wel gezegd. In de Bijbel vinden we steeds weer de aansporing om niet alleen over ons geloof te praten, maar er ook handen en voeten aan te geven.

⁷ In het in noot 4 genoemde essay wijst Erik Borgman als eerste urgente taak aan wat hij met paus Franciscus noemt ‘veldhospitaal zijn in oorlogsgebied’. “Zij kan niet alle wonden genezen noch de oorzaak van alle kwalen wegnemen. Maar zij kan wel door alles heen de troost van de verbondenheid bieden. Lijden wordt erger als het niet gezien wordt en de indruk postvat dat het anderen onverschillig laat. Mensen van de Kerk zijn geroepen in daad en woord te getuigen van een God die de ellende van zijn volk wél ziet, de jammerklachten hoort en het lijden kent (vgl. Ex. 3,7). [...] De Kerk weet zich immers net als haar Heer gezonden, niet om gediend te worden, maar om te dienen (Mc. 10,45; Mt. 20,28) en te zoeken en te redden wat verloren is (Lc. 19,10). Als zij te midden van alle onverschilligheid laat zien dat zij met barmhartige ogen kijkt, kan er opnieuw interesse ontstaan in de bronnen van deze tegendraadse opstelling.”

Andersom is er het idee dat doeners geen praters zijn. Dan horen we Jezus die Martha uitnodigt om net als haar zus ook eens aan zijn voeten te komen zitten en te luisteren en te praten met Hem (Lucas 10, 38-42).

In de komende beleidsperiode zoeken we met extra nadruk naar manieren om geloofsbezinning en geloofsinzet met elkaar te verbinden, zodat de sociale inzet van parochianen meer als uiting van geloof ervaren èn herkend mag worden.

3.2 Leren⁸

'Ik ben er'. Zo is onze God. Zo mogen wij zijn als mens en als gemeenschap. Maar hoe en wat dat is? Het lijkt zo helder, maar eigenlijk weet niemand precies het antwoord op die vragen. Gods zijn, mens-zijn en gemeenschap-zijn, zijn geheimen om te mogen leren kennen én om door te geven. We mogen er over leren dus – in alle fasen van ons leven. We mogen leren welke woorden en beelden ervoor gegeven zijn in het verleden – in de Schrift en in de Traditie – en welke anno 2023. We mogen ook leren er zelf woorden en beelden voor te geven. We mogen onze ervaringen ermee leren duiden. En we mogen erover leren delen, zodat wij en anderen mogen ervaren er te mogen zijn met al onze ervaringen. Dit is wat we mystagogisch (inwijdend) leren noemen.

Bij inwijdend leren gaat het er aan de ene kant om bekend en vertrouwd te worden met de christelijke visie op de werkelijkheid, oftewel: wat denkt en leert de Kerk ons over Gods aanwezigheid in ons leven en in onze wereld? We krijgen taal en beelden aangereikt waarmee we zo naar de werkelijkheid (van ons leven) kunnen kijken dat we Gods betrokkenheid beter kunnen herkennen. En we gaan ook meer verstaan wat er bedoeld wordt als we over God lezen in de Bijbel en over God spreken bijvoorbeeld in vieringen. En we oefenen ons in het luisteren *naar* en spreken *met* God, bijvoorbeeld in verschillende vormen van meditatie.

Aan de andere kant is het belangrijk om over onze eigen ervaringen spiritueel/gelovig te leren spreken. Ook onder onze parochianen en pastores is er een grote schroom en onervarenheid om vrijmoedig en oprecht te spreken over onze persoonlijke ervaringen met God of het goddelijke. We dienen onszelf en elkaar ermee om ons daarin te (blijven) oefenen: ons geloof zal erdoor verdiepen, onze omgang met God zal er intiemer door worden, wijzelf zullen er meer mens door worden en onze gemeenschap zal er hechter door worden.

3.2.1 Leren over Gods 'er zijn' in relatie tot ons

3.2.1.1 Gods 'er zijn' in sacramenten

Van Gods 'er zijn' op de belangrijke momenten op onze levensweg stelt de Kerk een teken in wat de *sacramenten* worden genoemd. Het is waardevol om voorafgaand aan en na de toediening van een sacrament stil te staan bij en te leren over de betekenis daarvan (in het persoonlijke leven). Daartoe worden van oudsher en met vernieuwde aandacht bijeenkomsten georganiseerd onder leiding van pastores en toegeruste parochianen.

⁸ Als tweede urgente taak noemt Borgman dat een 'breed catechetisch offensief' nodig is. "De bisschoppen schrijven in het Ad Liminarapport 2022, terecht dat er weinig geloofskennis is. Weinig Nederlanders weten wat het katholicisme zegt over zin- en betekenisvol leven, over compassie met je naasten en het overbruggen van tegenstellingen, over midden in crises op God kunnen vertrouwen en zo te kunnen hopen op een ongedachte toekomst. Ook belijdende katholieken weten vaak weinig van leerstellingen en kerkelijke documenten die vanuit gelovig perspectief ingaan op actuele kwesties. Laat staan dat zij er uit zichzelf over zouden spreken."

Sacramenten van de initiatie: Doopsel, Eucharistie, Vormsel

- Kinderen

In catechese gaat veelal de meeste aandacht uit naar inwijding in de 'initiatiesacramenten': het Heilig Doopsel, de (niet alleen 'eerste'!) Heilige Communie en het Heilig Vormsel. Dat zijn tekenen waarin iemand 'ja' zegt tegen de relatie die God met ons wil aangaan en waarmee deze persoon wordt opgenomen in de Rooms-Katholieke Kerk. Het is al lang gebruik dat deze sacramenten worden toegediend aan jonge kinderen. Afhankelijk van en aangepast aan de leeftijd van de kinderen worden zij zelf voorbereid op hun Doop, hun Eerste Communie en/of hun Vormsel, of alleen hun ouders (bij het Doopsel). Aan de voorbereiding van de ouders op de Eerste Communie en vooral op het Vormsel van hun kind(eren) hoopt het pastoresteam de komende beleidsperiode meer aandacht te besteden, o.a. door een nieuw Vormselproject te ontwikkelen. Dat doen wij opdat de kinderen bij hun ouders een vruchtbare bedding mogen vinden voor hun eigen spirituele ervaringen en hun geloofsvragen. Gezocht wordt naar manieren om ouders op deze en ook andere momenten adequaat bij te staan in de spirituele/gelovige opvoeding van hun kinderen.

- Volwassenen

Met enige regelmaat geven ook volwassenen te kennen ernaar te verlangen om hun relatie met God te laten bezegelen door het ontvangen van de initiatiesacramenten. De ontmoeting en het gesprek met andere gelovigen draagt niet zelden bij aan het wekken van dat verlangen. Voor alle parochianen ligt er daarom de uitnodiging om zó te delen over en van hun ervaringen met Gods aanwezigheid in hun leven, dat andere mensen erdoor geïnspireerd mogen raken en de weg mogen vinden naar de geloofsgemeenschap. Wij hopen bewuster een welkom te bieden aan iedereen die bij ons een spiritueel thuis kan vinden.

Sacramenten ten dienste van de gemeenschap: Huwelijk en Priesterschap

- Huwelijk

De liefde tussen twee mensen kan een diepe ervaring zijn van de liefdevolle aanwezigheid van God in het leven. Deze liefde – wanneer deze tussen een man en een vrouw is – kan in de Kerk bezegeld worden met het sacrament van het Huwelijk. De voorbereiding op het elkaar toedienen van dit sacrament in aanwezigheid van een priester gebeurt door de betreffende priester op afspraak.

Wij zijn ons ervan bewust dat de kerkelijke regels rond het huwelijk (alleen voor heteroseksuele stellen en 'tot de dood hen scheidt') door velen als strikt en uitsluitend worden ervaren. Als Rooms-Katholieke parochie zijn wij aan deze regels gehouden. Tegelijkertijd is het onze oprechte intentie en ons diep gevoeld verlangen om als kerk open te staan voor *iedereen* die verlangt een weg met God te gaan. Wij willen delen in de pijn en het verdriet om gevoelde afwijzing en uitsluiting. Net zo goed willen wij graag luisteren naar de ervaringen van liefde en roeping van *alle* mensen. Wij erkennen dat wanneer wij met slechts een selecte groep mensen naar het beloofde land trekken, wij daar nooit zullen aankomen. Om te worden als God, als mens en als gemeenschap, zullen wij 'er moeten willen zijn' voor alle mensen. Wij hebben elkaar nodig.

- **Priesterschap**

De wijding tot het priesterschap is een tweede sacrament ten dienste van de gemeenschap. Het is lang geleden dat een man uit onze parochiegemeenschap tot het priesterschap geroepen is. Het is desalniettemin waardevol en belangrijk om voor roepingen, ook in onze gemeenschap, te bidden. Wanneer deze roeping zich voordoet bij een van onze parochianen, hopen wij op een goede en ook door de gemeenschap gedragen vorming van deze mens.

Sacramenten van genezing: Biecht en Ziekenzalving

Ook op momenten waarop wij lijden aan emotionele en/of lichamelijke wonden die we oplopen in ons leven en aan ziekte, wil de Kerk Gods nabijheid en mee-leven erfahrbaar maken. Dat doet zij in de sacramenten van de Biecht en de Ziekenzalving. In de parochie Pax Christi worden deze sacramenten met regelmaat toegediend, hetzij in gemeenschappelijke vieringen, hetzij op persoonlijke afspraak. In de komende beleidsperiode zullen we een of meer bijeenkomsten organiseren om met elkaar na te denken over de betekenis van deze sacramenten in en voor ons gelovige leven.

3.2.1.2 Gods 'er zijn' in de Bijbel en de traditie

Bijbel

- Bijbelcursussen. In de Bijbel lezen we over hoe mensen eeuwen geleden ervaren hebben hoe God zich aan ons heeft getoond als 'Ik ben er'. De taal van de Bijbel, de beelden die erin spreken, de mythen, leefregels, parabels en brieven die erin opgenomen zijn, zijn voor lezers uit de 21^e eeuw niet gemakkelijk te verstaan. Om ze toch te laten spreken tot ons, is het waardevol, verrijkend en verdiepend om samen Bijbel te lezen en aan Bijbelstudie te doen. Daartoe komen verschillende groepen samen, die open staan voor iedere geïnteresseerde volwassene of jongere.
- Informatieavonden over ABC-jaar. Voorafgaand aan het begin van het nieuwe liturgisch jaar zal steeds een bijeenkomst worden georganiseerd voor lectoren en andere geïnteresseerden over de Bijbellezingen die in het betreffende jaar in de Eucharistievieringen worden gelezen.

Bijbel en traditie

- Leesgroep over Maria. In de komende beleidsperiode zal een leesgroep worden gestart rond het boek *Maria* van Arnold Huijgen om ons gezamenlijk te verdiepen in de betekenis van Maria in de Schrift en in de traditie en natuurlijk voor ons persoonlijk.

3.2.2 Leren over ons 'er zijn' in relatie tot God en elkaar

Het 'er zijn' van God is altijd een 'in relatie zijn'. Wij kunnen God ervaren in ons eigen leven. Wij kunnen met God een relatie aangaan. Hoe we dat kunnen, daar willen we ons verder in oefenen. En wat we in onze verbinding met God ervaren, daarvan willen we ons meer bewust worden, en dat willen we (leren) delen en verdiepen.

Bijbel en christelijk geloof

- Geloofscursus *Geroepen tot gemeenschap*. In de bijeenkomsten wordt enerzijds geloofskennis aangereikt. Anderzijds is er veel ruimte om met elkaar in gesprek te gaan over hoe een geloofsthema al dan niet in het eigen leven speelt. De deelnemers ervaren het als een inspirerende en enthousiasmerende cursus.
- Voor tieners die hun Vormsel hebben gedaan en hun ouders zullen twee aparte leesgroepen worden gevormd rond de boekenserie *De gouden Speld* van Martine Jonker. Deze serie geeft een toegankelijk en vooral zeer meeslepend beeld van hoe de christelijke kerk zich heeft ontwikkeld van een klein groepje volgelingen van Jezus tot de dominante godsdienst in de Middeleeuwen en Reformatie. Toch gaat het in geloven altijd ook om het kiezen voor een persoonlijke relatie met God.

Over omzien naar elkaar en naar de aarde

- De katholieke kerk kent een goed doordachte sociale leer, die helaas weinig bekend is. Onlangs is een toegankelijke versie van deze sociale leer verschenen, *Do cat. Wat moet ik doen?* In de komende beleidsperiode zullen we ons met behulp van dit boek en vanuit onze persoonlijke ervaringen verdiepen in de vraag hoe wij in onze complexe samenleving kunnen omzien naar de ander.
- Paus Franciscus heeft al enige jaren geleden twee inspirerende encyclieken geschreven. *Laudato Si* gaat over de omgang met de aarde en *Fratelli Tutti* heeft het over kloven en conflicten tussen bevolkingsgroepen. Deze encyclieken verdienen het breed gelezen en besproken te worden. Ze kunnen bijvoorbeeld dienen als uitgangspunt voor de nieuw op te zetten *catechetische geloofsontmoetingen* die maandelijks op zondagmorgen gehouden gaan worden in Oudewater.
- Het pastorale team heeft een heel rijtje boeken die de moeite waard zijn om met parochianen samen te lezen en te bespreken. Deze cirkelen alle rond de thema's hoe mens te zijn in deze tijd (bijv. wanneer we te maken hebben met verlies en verdriet; wanneer we worstelen met gevoelens van leegte, eenzaamheid, onzekerheid enz.; wanneer we kinderen mogen begeleiden naar volwassenheid.) Wanneer er ruimte in de agenda voor is, zal een leesgroep rond een of meer van deze thema's worden opgezet.

Ervaringsmatig leren

- Opnieuw zal er aanbod ontwikkeld worden op het vlak van christelijke meditatie. Het oefenen in het luisteren naar Gods Stem zal daarbij de focus krijgen.
- Er zal een bezinnende en creatieve groep gestart worden voor vrouwen waarin zij zich kunnen spiegelen aan beelden van Bijbelse vrouwen.
- In bestaande diaconale groepen zal blijvend of opnieuw aandacht zijn voor het delen van persoonlijke ervaringen die worden opgedaan in het omzien naar elkaar. We zullen deze nadrukkelijk in verband brengen met ons geloof, opdat ons geloof versterkt, verdiept en verrijkt, en de gelovige inspiratie van onze sociale inzet herkend mag worden.

Over wat we vieren

- Wat vieren we met Kerstmis, met Pasen, met Pinksteren? Wat vieren we in de Goede Week – met Witte Donderdag, Goede Vrijdag en met Pasen? Waarom en hoe viert de Kerk deze feesten? We zullen de komende jaren toegankelijke avonden organiseren waarin deze vragen leidend zijn.

3.2.3 Leerhuis

We starten in september 2023 een leerhuis waarin we elke maand een spreker uitnodigen om samen na te denken over hoe kerk te zijn in deze tijd. Graag willen we een veelheid van geluiden en visies aan bod laten komen om verder te blijven gaan op de synodale weg. We plannen daarvoor een vaste donderdagavond in de maand. De avondlezingen worden gehouden in de parochiezaal van Woerden. Het zal aanbod zijn van de Parochie Pax Christi dat ook aan onze oecumenische partnergemeenten bekend worden gemaakt. Voor het leerhuis wordt budget vrijgemaakt, zodat de sprekers een reële vergoeding kunnen ontvangen.

3.3 Vieren

'Ik ben er'. Dat is wie God is. Dat is wat Jezus de Christus geleefd heeft. Dat is de uitnodiging en de roep die van Hem uitgaan: 'wees er, zoals Wij er zijn'. Een roep en uitnodiging die velen hebben verstaan, niet in het minst de leerlingen en vrienden, de mannen, vrouwen en kinderen die zich geïnspireerd voelden door Jezus. Samen luisterden zij naar de Schriften om de betekenis ervan voor hun tijd te verstaan. Samen baden zij tot de God die Jezus als zijn Vader beschouwde. Samen genoten zij de maaltijd, met duizenden op een berg, of in intieme kring tijdens het laatste Avondmaal voordat Jezus veroordeeld werd tot zijn kruisdood. Tot Zijn gedachtenis en op Zijn uitnodiging mogen ook wij samenkomen. Om God te eren. Om de relatie tussen God en ons te vieren. We mogen bidden en we mogen Gods Woord horen in de Dienst van het Woord tijdens de Eucharistieviering, en in zelfstandige Woord- en Gebedsvieringen. En we mogen Christus Lichaam ontvangen in Brood (en Wijn) wanneer we met Hem God danken (*eucharisteo* in het Grieks) in de Dienst van de Tafel tijdens de Eucharistieviering.

Eucharistievieringen

In alle vier gemeenschappen van de Parochie Pax Christi vieren we sinds twee jaren elk weekend Eucharistie; dat blijven we doen. Vanuit de kerktraditie is de Eucharistie hoogtepunt en bron van ons geloofsleven. Ons leerling zijn van Christus komt daarin op bijzondere wijze tot uitdrukking, terwijl we tegelijkertijd geïnspireerd en opgeroepen worden het Lichaam van Christus dat we mogen ontvangen, te worden als mens en als gemeenschap. De priesters van de parochie gaan in deze vieringen voor als gewijde bedienaren. Dat doen zij niet alleen in de parochiekerken, maar ook in een aantal verzorgingshuizen in onze parochie.

De priesters bemiddelen niet alleen het sacrament van de Eucharistie, maar ook de andere tekenen van Gods 'er zijn' op betekenisvolle momenten in ons leven het Heilig Doopsel, het Heilig Vormsel, het sacrament van Boete en Verzoening, het sacrament van de Ziekenzalving, en het sacrament van het Huwelijk. Het sacrament van de Priesterwijding wordt door de Bisschop toegediend. Als parochie mogen we blijven bidden voor priesterroepingen in onze geloofsgemeenschap.

Uitvaarten

Sinds eeuwen wordt het begraven van doden gezien als een werk van barmhartigheid. Juist wanneer we afscheid moeten nemen van een dierbare overledene is het betekenisvol om er met en voor elkaar te zijn. Vierend vertrouwen we deze geliefde toe aan onze God. Passend bij de wensen van de overledene en/of de naasten wordt gekozen voor een Eucharistieviering of een Woord- en gebedsviering in een van onze kerken, kapellen of een crematorium. Een van de pastores of twee toegeruste parochianen gaan in deze viering voor.

Om meer bekendheid te geven over wat er mogelijk is bij een uitvaart, zullen we een informatie-avond organiseren.

Geloofsontmoetingen

Er zijn daarnaast nog vele andere momenten en manieren waarop we als gemeenschap willen samenkomen om tot ontmoeting met God en elkaar te komen. Dat gebeurt bijvoorbeeld in de geloofsontmoetingen van Kort & Krachtig in De Meije/ Zegveld, die van Jong van Hart in Kamerik en de nieuw op te zetten maandelijkse mystagogisch-catechetische geloofsontmoetingen op zondag in Oudewater.

Daarnaast zijn er bijvoorbeeld het rozenkransbidden en de meditatie rondom het Hongerdoek. Met halfvasten wordt een zangfestijn georganiseerd. Het voornemen is daarnaast om een paar keer per jaar een zangdag te organiseren voor koorleden en/of andere geïnteresseerden. Ook de jaarlijkse bedevaart naar Beauraing kunnen we zien als een geloofsontmoeting in de omvattende zin van het woord. De wandelingen in de Vastentijd mogen dat ook zijn.

Ook in oecumenisch verband dragen wij bij aan geloofsontmoetingen. Daarbij valt te denken aan de vieringen in de Week van Gebed voor de Eenheid (januari) en die in de Vredesweek (september) en aan in de maandelijkse Taizé-vieringen in Woerden.

Geloofsverdieping ten aanzien van vieren

In het eerlijk onder ogen zien van de situatie waarin wij nu verkeren, mag erkend worden dat wat al lang gegroeid is. Er lijkt onder katholieken in het algemeen en ook onder onze parochianen weinig begrip en inzicht over wat er gevierd wordt tijdens de liturgische samenkomsten (Woord- en gebedsvieringen en Eucharistievieringen). Dat is geen verwijt, maar een constatering. Van het pastorale team wordt gevraagd om in verkondiging en catechese kennis aan te reiken en inzicht te geven in wat de Kerk wekelijks en met de Hoogfeesten Kerstmis, Pasen en Pinksteren viert, en dat nadrukkelijk te verbinden met wat mensen nu als urgent ervaren in hun persoonlijke en gemeenschappelijke leven. Ook over de betekenis van de (vieringen in) de Goede Week zal een catechese-avond worden georganiseerd.

4. *Op de synodale weg om te worden als God: Ik ben er.*

We zijn dit beleidsplan begonnen met de constatering dat we in onstuimige tijden leven. In tijden waarin er veel in beweging is. We schrikken soms terug voor die turbulentie. Voor die beweging. Mag het wat kalmer, mag het wat rustiger? Maar we kennen allemaal het beeld van de wervelwind. Die haalt veel overhoop en er raakt veel door beschadigd en verloren wat ons dierbaar is⁹. En in de kern daarvan is het stil. Daar heerst een oorverdovende, verbijsterende, wonderlijke stilte.

De stilte in de kern van alle turbulentie. Dát is waarnaar we steeds weer mogen terugkeren. Om te luisteren. Om te ontmoeten. Om terug te vinden.

Dat is niet lieflijk, zacht, vredig. Niet per se althans. Het kan weerbarstig zijn. Spannend. Er staat wat op het spel. Je kunt je leven erbij laten, in zo'n overmachtige storm. Maar, zo heeft Christus ons voorgeleefd, de dood is niet het einde. Sterker nog: om werkelijk tot leven te komen *moet* je sterven. Aan jezelf. Als zaad dat moet sterven om te kunnen ontkiemen (vgl. Johannes 12,24). Wij leven in onrustige tijden. En juist díe bieden ons een kans.

We hebben als parochie een stap gezet op de synodale weg. Paus Franciscus heeft ons daartoe uitgenodigd. Het hoofd van de Rooms-Katholieke Kerk die voor velen, ook in onze parochie, een bolwerk is van onveranderlijkheid, ouderwetse ideeën en structuren, misbruik van machtsposities en meer. Hij is níet meteen aan de slag gegaan om van alles te veranderen. Niet in de zin dat hij de leer van de Kerk en haar structuren heeft aangepast aan de wensen en tendensen van onze tijd. Maar hij doet iets groots. Hij leidt ons als een Mozes door de woestijn van deze tijd. Een woestijn die heel de wereld omvat. Iedereen, echt iedereen die zich geroepen voelt, vraagt hij om *'samen op weg'*¹⁰ te gaan. Om te gaan luisteren naar elkaar. Om te gaan spreken met elkaar. Over wat ons werkelijk ter harte gaat. Wat ons pijn doet, wat ons bang maakt. En vooral over wat ons verlangen is. Hij nodigt ons uit tot ontmoeting. Met elkaar. En met God.

⁹ Borgman wijst op een derde urgente taak voor de Kerk in Nederland: sanering. 'Hoe pijnlijk ook, er zullen, zoals al gebeurt, kerken gesloten moeten worden, arbeidsplaatsen opgeheven, activiteiten beëindigd of anders voortgezet. Maar *sanering* betekent gezond maken, en dat kan alleen vanuit een samenhangende visie en vanuit een levend missionair elan en een gelijktijdige inzet op catechese en geloofsverdieping. Volgens Jezus hoort nieuwe wijn niet in oude zakken, omdat die dan scheuren en de wijn verloren gaat. Dat gaat niet om het afstoten van oude zakken op zich. Het gaat om de wijn, de missie van de Kerk, die op de juiste manier bewaard moet worden en volop kan worden gedronken!

Juist in Nederland is een doordachte vorm nodig van wat de Kerk 'nieuwe evangelisatie' noemt: verkondiging van het Evangelie in gebieden waar de overgeleverde vormen van christendom verdampen. God laat ons niet in de steek, dus de vraag is welke missionaire weg Hij ons wijst. Zouden we niet eindelijk deze vraag werkelijk centraal moeten stellen? Collectief? De paus reikte ons er met het wereldwijde synodale proces al een vorm voor aan. Ik begrijp steeds minder waarop wij nog wachten.' Op moment van schrijven van dit Pastoraal beleidsplan is er geen noodzaak om in onze parochie kerken te sluiten. Wel is de pastorie van Woerden verkocht en zijn er vergaande plannen om de werk- en ontmoetingsruimten in de Bonaventurakerk in te bouwen. Ook deze plannen worden ontwikkeld met het oog op 'sanering' in de betekenis van 'gezond maken'. Om ook onze parochie gezond te maken en te houden vinden wij het belangrijk om realistisch naar de toekomst te kijken. En om met vertrouwen en hoop samen te luisteren naar welke weg God ons wijst.

¹⁰ Het woord synodaal komt van de Griekse woorden die 'samen op weg' betekenen (*sym hodos*).

Daarvoor mag het stil worden. Daarvoor *moeten* we de stilte zoeken, ook als het stormt in ons en om ons heen. Want in die stilte is de fluistering van Gods Stem te horen, de Heilige Geest. ‘Wat heeft de Geest te zeggen?’ dát is de wezenlijke vraag.

Het vraagt oefening om Gods spreken te gaan opmerken. Het vraagt oefening om Christus’ aanwezigheid in onze wereld op te merken. Die oefening willen we met elkaar aangaan de komende jaren in onze parochie. Om een werkelijk synodale parochie te worden, deel van een synodale Kerk. Het is nog nauwelijks bekend, maar wereldwijd zijn overweldigend veel katholieken met elkaar in gesprek gekomen¹¹. Dat gesprek brengt een nieuw élan in de lokale gemeenschappen, in de kerkprovincies, op de verschillende continenten én in Rome. De verandering komt van binnenuit. Doordat iedereen bereid is zich te laten bekeren.

De kern van alle gesprekken die katholieken wereldwijd met elkaar voeren is terug te brengen tot één verlangen: mag ik meedoen? Mag ik er zijn? Wie ik ook ben en hoe ik ook leef? Met mijn vreugde en mijn verdriet, met mijn weten en mijn twijfel, met mijn gevonden hebben en mijn zoeken. Mag ook ik er zijn? De kern van het verlangen van alle katholieken is *radicale inclusiviteit*.

Dit beleidsplan drukt de wens uit in de komende jaren verder te gaan op de synodale weg. Onder leiding van Christus die ons Zijn Geest schenkt. Opdat de Parochie Pax Christi een gemeenschap mag zijn waarin iedereen die het verlangen voelt, daadwerkelijk ervaart welkom te zijn om te worden zoals God: IK BEN ER.

Januari 2023

Huub Spaan, Thijs van Zaal, Janneke Stam en Annemieke de Jong-van Campen

Pastoraal team van Parochie Pax Christi

¹¹ Zie de Nederlandse vertaling van het Werkdocument voor de Continentale Fase, een weergave van de bevindingen van alle synodale gesprekken die wereldwijd gevoerd zijn: https://www.synod.va/content/dam/synod/common/phases/continental-stage/dcs/dutch/2022.11.24_NL-DTC-FINAL.pdf. De titel van dit werkdocument luidt: *Vergroot de ruimte van Uw tent* naar Jesaja 54,2.